

Eschering: Da der findes en Forskjellighed i Anskuelse mellem den oprindelige Ophavsmand til denne Lov og mig, med Hensyn til Udgangspunktet, vil jeg fremhæve det her, da der er blevet Spørgsmaal derom. Den, der først har forelagt Lovforslaget, troede at maatte betragte det som en Lov, der havde en Expropriation til Formaal, men jeg troer, at der aldeles ikke er Spørgsmaal om nogen Expropriation, og altsaa aldeles ikke Spørgsmaal om Grundloven. Jeg troer, at, idet man paa denne Maade deler mellem Fæstere og Eiere, tager man ikke Noget fra den saakaldte Eier, thi det, man tager, eier han ikke, og det, han eier, giver Loven ham. Han eier en vis Indtægt igjennem en vis Administration; man befrier ham for Fremtiden for Administrationen, og man giver ham rundelig Indtægt; derved har han al den jorddrottlige Besiddelse, som han behøver. Han har kun haadt en jorddrotlig Besiddelse, men den behøver han ikke mere; man affinder sig med ham og giver ham for Fremtiden Indtægten. Der er Jorddrotter, som hellere ønske at see Loven fra denne Side, og de kunne paa den Maade finde en stor Trøst; de komme aldeles ikke i noget Sammenstød med Eiendomsretten. Der er slet ikke Spørgsmaal om at bringe dem ud af Eiendomsretten, og jeg troer, at, kun naar man betragter Sagen fra denne Side, kan man forstaae, hvorledes den danske Lovgivning kan være, som den er, uden at være i hoieste Grad uretfærdig. Den danske Lovgivning har i en Række af Aar taget sig den Ret at sige Gods-eierne, hvorledes de skulle behandle Fæstegodset, og under hvilke Betingelser det skal bruges, og der er ingen Indskrænkning i den Henseende, som Loven ikke har forbeholdt sig Ret til yderligere at kunne gjøre til Landboalmuens, Bondestændens Beskyttelse. Denne Lov er den sidste Bestemmelse i saa Henseende, hvorved dette Vaand bliver løst, og dette forviklede Forhold, som ikke passer mere, hører op; saaledes har jeg altid betragtet det. For de ærede Herrer, som troe, at der kunde have været Noget, som man har kaldet en mildere Vej, det vil sige en anden Vej, ved netop saaledes i Gjærning at vise, at Fæstelovgivningen er fuldkommen levende og kan udvides, vil jeg

ogsaa skaffe en Trøst frem, nemlig den, at det eneste lille Forsøg, som derpaa har været gjort her i Salen fra min Side igjennem den saakaldte Enkelov, sørgelig Grindring, ikke engang kunde gaae igjennem; det kunde ikke engang lykkes at skaffe en Enke, som har sin eneste Forsørgelse i sin Gaard, Lov til at skaffe sig en Mand til at hjælpe sig at drive Gaarden, uden at hun skulde drive Handel, for at faae ham. Man sagde dengang: det er desuden ikke nødvendigt nu, thi den Lov, som nu foreligger, vil meget hurtigt afhjælpe alle disse Ulemper. Skulde der nu gaae lang Tid hen, inden disse Ulemper blive afhjulpne gjennem denne Lov, og den anden Art Lovgivning ikke skulde finde Sted, fordi denne Lov skulde snart kunne komme frem, saa vilde deri være den allerbesynderligste Modsigelse. Jeg troer, at Rigsdagen paa en vis Maade er forpligtet til at indfri sit Ord ved at lade denne Lov komme hurtigt frem, fordi der var saa Mange imod den før omtalte Lov, der var en stupel Afhjælpning af et saa dybt indgribende og i visse Maader høist skadeligt Forhold; der var Mange, siger jeg, som dengang viste hin Lov tilbage, i det fulde Haab, at den nu foreliggende Lov hurtigt skulde komme frem.

Formanden: Der er begjært Afslutning af Forhandlingerne af følgende Medlemmer: Rasmussen, Jochumsen, L. Hansen, Johansen, Thell, S. Jensen, Jungeren, Schou, L. C. Petersen, Clausager, Gomard, Schroll, Gram, Olesen og Rugaard.

Ved den derpaa foretagne Afstemning blev det med 45 Stemmer mod 17 vedtaget, at Afslutning skulde finde Sted.

Med 64 Stemmer mod 4 henvises Lovforslaget derpaa til 2den Behandling, og, da der ikke gjordes Forslag til Redfattelse af noget Udvalg, gaaer det umiddelbart til 2den Behandling i Thinget.

Formanden: Jeg skal bede Ændringsforslag til denne Lov indgivne i Bureauet inden i Morgen Aften.

Ruben: Maa jeg ikke gjøre den ærede Formand opmærksom paa, at det vistnok er